

SILVESTRA „SILVA“ CHNÁPKOVÁ

**Žena undergroundu, která měla odvahu
hledat svobodu
i v době nesvobody**

Náš tým

**Tomáš Mráz, Pavel Fotr, Denis Strašík, Jana Kondorová,
Nikita Kručenska a Paula Polanecká - 9. A, 28. ZŠ Plzeň**

Underground

Je stále živý?

„Nejpodstatnější pro underground na celém světě je svobodný duch. Underground je pro každého v oblasti pocitů, proto taky není žádná univerzální definice, že takhle to je a ne jinak. I v tom je ta svoboda.“

František Čuňas Stárek

**Silvestra Chnápková, Lupertová,
nar. 30. 4. 1954**

- byl veden svazek r. č. 24127 Plzeň, svazek kategorie NO (nepřátelská osoba), dříve r. č. 21313 Ústí nad Labem, nebyl předán ABS, pravděpodobně byl zničen
- dále byl veden svazek r. č. 24501 Plzeň, krycí název „Družka“, svazek kategorie S (signální), nebyl ABS předán, pravděpodobně zničen

Seznámení

Životní příběh paní Chnápkové nás zavedl do 70. - 80. let minulého století. My tu dobu známe jen z učebnic dějepisu, proto jsme se se zájmem vypravili za ženou, jež se nebála postavit se režimu a bojovat za práva, která nám dnes přijdou úplně samozřejmá.

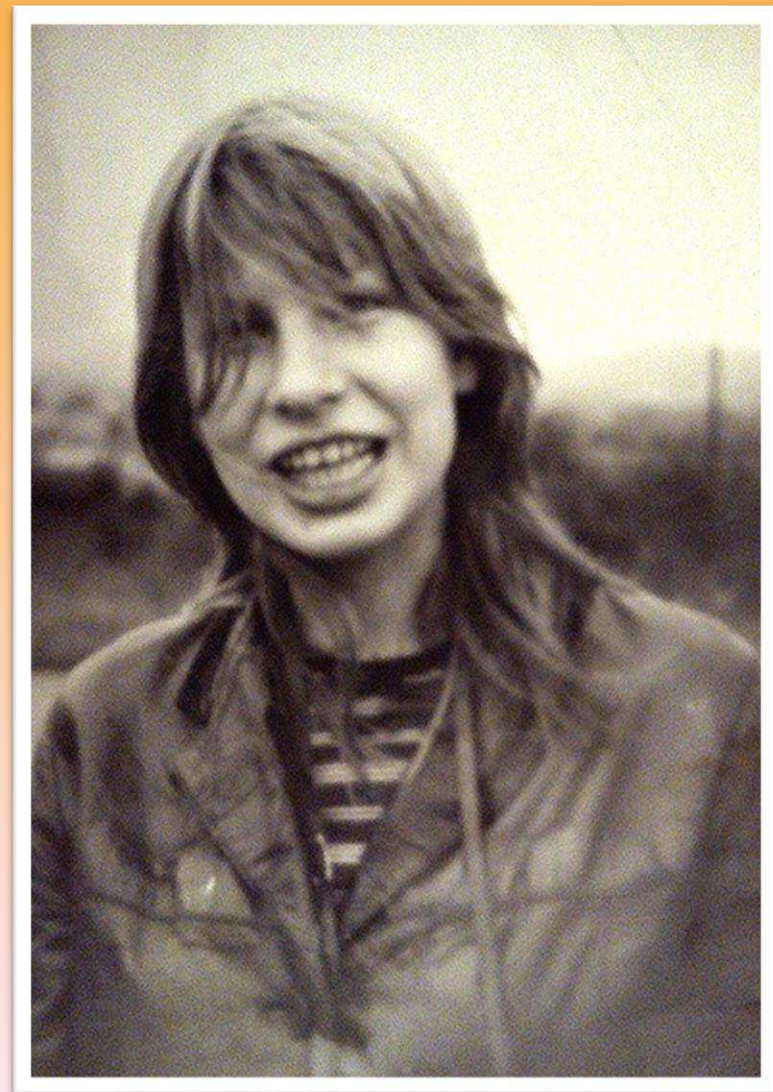
Návštěva v Osvračíně proběhla v milé atmosféře, měli jsme pocit, že se vlastně všichni dávno známe.

Osvračín u Domažlic

Silvestra Silva Chnápková

- Narodila se 30. 4. 1954 do rodiny zneuznaného vědce výzkumníka a úřednice.
- Žila s rodiči v Litvínově, ve městě, do kterého byli umístěni rozhodnutím státu.
- Nedostatek peněz, nesvoboda a zklamání z nadějného uvolňování na jaře 1968 formovala postoj Silvy od raného dětství.

Po maturitě začala pracovat v Praze a tam se seznámila s lidmi z undergroundu - s Františkem Čuňasem Stárkem, Jardou Kukalem, Londýnem.

Stala se součástí komuny stejně smýšlejících lidí, kteří si vytvořili svůj ostrov svobody v Nové Vísce u Chomutova.

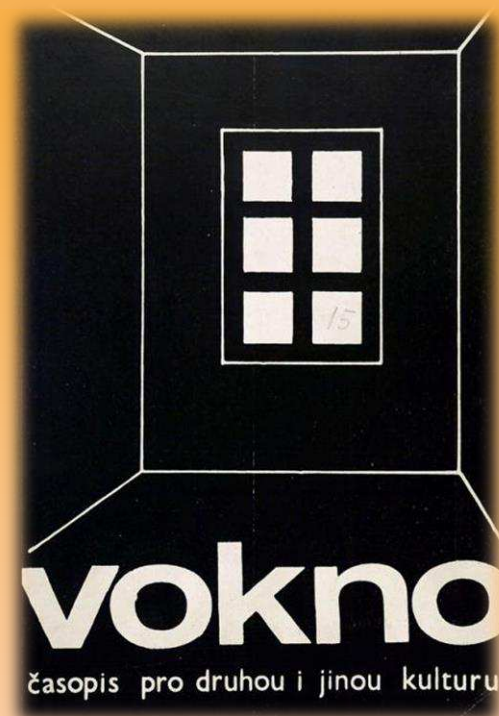
PLASTIC PEOPLE

Na Víse se také v utajení tiskla první samizdatová čísla undergroundového časopisu VOKNO, do jehož distribuce se Silva okamžitě zapojila.

Chart b e n d y ukázka ze sbírky Básně z r.1978
XX

Trhají se mi střeva
tím vším co musím sežrat každý den z rozhlasu
zvlášť na stanici Hvězda
ty řešistické kecy
každou půlhodinu
ještě tak jdu jedním uchem tam druhým ven
ale texty naší pop-music
a hlasy které zpívají
způsobují sraní a blití
a hrůza jde z lidí
kteří si stanici Hvězda pouštějí i na plovárně
nebo to vůbec ještě lidé v

Tady byly formulovány hlavní myšlenky Charty 77.

Hned v roce 1977 podepsal chartu Šíma, Silva podepsala o rok později, i když už tušila, co to bude znamenat.

Po vyvlastnění usedlosti na Nové Vísce a rozprášení komuny Státní bezpečostí se Chnápkovým podařilo koupit mlýn v Osvračíně u Domažlic.

Chtěli navázat na Novou Vísku a dál sdružovat lidi, kteří stejně jako oni nesouhlasili s bezprávným státem. STB jim brzy opět začala ztěžovat život. Výsledky, vyhazování z práce, sledování. Dcera Jana nebyla přijata na žádnou školu. Cílem STB bylo vyštít je z regionu. Proto jim úřady postupně vyvlastňovaly všechny majetek. Pole, louky i budovy.

Měsíc před Listopadem 89 soud vyvlastnil Chnápkovým všechno. Rodina měla jen dva měsíce na vystěhování a byli naprosto bez prostředků.

Naštěstí se lámala doba, přišla sametová revoluce a všechno bylo jinak.

Uplatněním sprav. a preventivních opatření v rámci "pokládání věnodů" v Zpč. kraji pracovníky ZÚ USA dne 19. a 20.5.1984 nedošlo ze strany příslušců a sign. CH-77 a UH k zneulití této návštěvy k vyvolání protisocialistických nálad a výtržností (DRUŽKA, TOPIČ). Objekt akce DRUŽKA (Silvestra LUFERTOVÁ) se prováděla za objekta akce PAKKA (CHNÁPKO - zájmová osoba S-StB Ústí n./Labem) a dle agt poznatků hodlají v letních měsících ve své hosp. usedlosti uskutečnit setkání sign. CH-77 z řad mládeže. Při zjištění konkrétního termínu bude provedena bosp. akce k zamezení setkání.

Zpráva o sledování

ČESKOSLOVENSKÁ SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

3 C 37/87 - 89

Okresní soud v Domašlicích rozhodl dne 14.4.1989 samosoudcem Vladimírem Matějčíkem v právní věci navrhovatele JZD 9. květen Osvořín, zast. JUDr. Jiřím Cenešelskem, vedoucím právního referátu Okresní zemědělské správy v Domašlicích proti odpárcům 1) Jaroslavu Chnápkovi, 2) Silvestře Chnápkové, oba bytem Osvořín č. 7 a 3) Teresii Lupertové, bytem Most, Rozmarýnova 1348, všichni zastoupení JUDr. Zdenkem Novákem, advokátem AP Domašlice, o povinnosti zdržet se zásahů do užívání hospodářských budov, v řízení, do kterého vstoupil okresní prokurátor v Domašlicích

Odpárcům se ukládá, aby se zdrželi jakýchkoliv zásahů do vlastnického práva navrhovatele k sílnici s příslušenstvím, kůlně, stáji a stodole u domu čp.7 v Osvoříně.

Odpárci jsou povinni nahradit navrhující organizaci na nákladech tohoto řízení 350,- Kčs, a to do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d ě n í

V návrhu na zahájení řízení uvedla navrhující organizace, že odpárci uzavřeli 6.11.1981 na státním notářství v Domašlicích kupní smlouvu, podle níž koupili od Ludvíka Holuba rodinný dům čp.7 v Osvoříně, se stav. parcelou, zahrádka a příslušenstvím, také vřák sílnici, přístavbu k sílnici, kůlnu, chlév a stodolu. Prodávající Ludvík Holub však vlastníkem všech nemovitostí, které se staly předmětem kupní smlouvy, nebyl. Jeho rodiče Ludvík Holub st. a Anna Holubová odevzdali totiž hospodářské budovy - konkrétně sílni a příst., kůlnu, stáji a stodolu předchůdci navrhovatele v r.1950, kdy se Anna Holubová stala členkou zakládajícího JED a Ludvík Holub stoupil jeho námezním pracovníkem, jenž a pověřením družstva zajišťoval chod sílny a uselá vodní elektrárny. Členem družstva se stal v r.1962. Odevzdání hospodářských bu-

SVT-17 001 9

187

Rozsudky o vyvlastnění

2. Akce " DRUŽKA " - CHNÁPKO Jaroslav (10.3.1956)
 CHNÁPKOVÁ Silvestra (30.4.1954)

V průběhu rozpracování jsou u objektů nadále zjišťovány styky do prostředí CH-77 a závadové mládeže. Skončil spor mezi objekty a JZD Osvračín o využití mlýnského náhonu ve prospěch JZD Osvračín, čímž vznikla manželům CHNÁPKOVÝM povinnost uhradit veškeré soudní výlohy a dříve uložené pokuty. Oba manželé jsou nyní v poměrně tíživé situaci, kdy není ani v nejbližší budoucnosti možné předpokládat výraznější finanční zlepšení. Tuto skutečnost zvýrazňují i přijatá operativně správní opatření, kterými byly podstatně sníženy i jejich možnosti chovat větší množství hospodářského zvířectva.

Nadále je zjišťováno, že trvá styk CHNÁPKOVÉ na Kristínu SIMEK do NSR, který má náboženský charakter. Přetrvávají rovněž styky na vystěhovalce - signatáře CH-77 Miloše KRAUSE.

Svodka ze sledování

Ministerstvo školství
 k rukám prof. MUDr. Synkové, DrSc.,
 ministryně školství
 P r a h a

V Praze dne 23.4. 1989

Vážená paní profesorko,

obracím se na Vás v záležitosti mé dcery Jany Chnačkové, která dne složila talentové zkoušky na SPŠ keramičskou v Karlových Varech. Po výběrovém řízení nám bylo sděleno, že pro velké množství uchazečů a vzhledem k dosaženým výsledkům nebyla dcera přijata. Bylo nám dále doporučeno, abychom se ucházeli o místo na SPŠ technologické, kde jsou údajně volná místa, a není zde žádný kvalifikovaný důvod k tomu, aby zde nebyla přijata, zvláště, když její studijní ambice jsou technického charakteru. Požádala jsem proto ředitelství školy o přeložení přihlášky na SPŠ technologie. ~~xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx~~ Odborem školství KNV Plzeň nám bylo sděleno /dopisem ze dne..../, že máme pro dcera vyfídit si učební obor - dvouletý. Po ústních informacích jsem se dozvěděla, že při rozhodování o přijetí bylo použito "telefonátu" s tím, že moje dcera má pouze jedinou možnost jak studovat - a to v učebním dvouletém oboru - maximálně tříletém. Protože se na Vás obracím s důvěrou, nelze se nezmínit o tom, že s manželem jsme signatáři Charty 77 a proto se právem domníváme, že to byl jediný důvod k nepřijetí naší dcery. Oba s manželem pracujeme manuálně a dobrovolně jsme přijali tento způsob života, na základě svého mravního a morálního rozhodnutí. Je tragickým paradoxem, že naše rozhodnutí má takový dopad na dcera - v zemi s takovou kulturní tradicí nemá právo na vzdělání a musí nést důsledky otevřeného morálního postoje rodičů po celý život.

Tímto Vás prosím, vážená paní profesorko, abyste svojí autoritou dopomohla k právu na vzdělání mé dcery. Jsme s manželem ochotni opustit svůj domov a přestěhovat se tam, kde by naše dcera mohla studovat, aby jedno ze základních lidských práv - právo na vzdělání - mohlo být naplněno.

S pozdravem

Silvestra Chnačková
 Osvračín č.p. 7
 Osvračín
 okr. Domažlice

Silvestra Chnačková

Žádost na MŠMT o umístění Jany

V roce 1988 si Silva s pomocí přátel zřídila v Osvračíně keramickou dílnu. Po revoluci si konečně mohli splnit se Šimako Chnápkiem sen.

Silva v keramické dílně

Osvračín 2014

Vybudovali galerii, kde vystavují své výrobky, pořádají vernisáže pro své přátele a nikdo už je nesleduje a nevyslýchá.

Český rozhlas

V rámci projektu jsme dostali možnost navštívit nahrávací prostory Českého rozhlasu. Na chvíli jsme se stali moderátory. Nikdy dřív nás nenapadlo, jak může téma změnit náš hlas, zavalit nás nejistotou a roztrást nám kolena. Ale bojovali jsme.

Státní oblastní archiv Plzeň

Návštěva archivu byla pohodová. Žádná tréma, milí lidé, zajímavá vyprávění a ještě zajímavější exponáty.

Závěrem

Paní Silva Chnápková polovinu svého života bojovala za svobodu a lidská práva. Byla za to nespravedlivě stíhaná, vyháněná, sousedy odmítaná, za její postoj trpěla i dcera Jana. Přes to všechno vždycky věřila, **že bude líp.**

Poděkování

Vedení 28. ZŠ za pochopení a toleranci.

Paní Silvestře Chnápkové za to, že nám umožnila o ní psát.

Panu Lukáši Kopeckému za odbornou pomoc a podporu.

Panu D. Mačasovi za umožnění vytvořit nahrávku pro Český rozhlas.

Paní Jitce Tauchenové a Kateřině Hamplové, našim učitelkám, které nás vedly a pomáhaly tam, kde jsme tápali.

Spolužačkám a spolužákům, kteří pro nás malovali krásné obrázky do animací a pomáhali nám s technikou.

Děkujeme za pozornost.

Zdroje

- <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10419676635-fenomen-underground/video/> (dostupné 15. 2. 2015)
- KOSTÚR, Jiří; ČUŇAS STÁREK, František. *Baráky. Souostroví svobody*. 1. vydání, nakladatel: Pulchra; 2010, s. 638 ISBN: 978-80-87377-19-2
- DENČEVOVÁ, Ivana; STÁREK ČUŇAS, František; STEHLÍK, Michal. *Tváře undergroundu*. 1. vydání, Radioservis, 2012, s. 256 ISBN: 978-80-87530-17-7
- Archiv Chnápkových
- Fotografie autorů práce